

Kemikaliegranskningsfunktionen

Informationsblad – april 2017

Trafikverkets Kemikaliegranskningsfunktion ger ut informationsblad ett par gånger om året. Syftet är att sprida nyheter inom kemikalieområdet som berör Trafikverkets verksamheter. Informationsbladet berör nyheter gällande kemiska produkter och farliga ämnen i material och varor.

Uppdatering av riktlinjer

Den 1 februari fastställdes senaste versionen av riktlinjerna TDOK 2010:310 Kemiska produkter - granskningskriterier och krav för Trafikverket (version 5) och TDOK 2012:22 Material och varor – krav och kriterier avseende farlig ämnen (version 5).

Några av förändringarna:

- **Nytt gällande villkor för drivmedlet Bensin MK1**
För drivmedlet Bensin Miljöklass 1 som granskas till C-utfasning ska följande villkor uppfyllas innan användning:
 - Farobedömning ska göras
 - Riskanalys ska göras om det föreligger risk för påverkan på mark och vatten

Dessa villkor motsvarar villkoren som gäller för produkter klassade i Grupp B. Anledningen är att Bensin MK1 är det bästa alternativet för bensindrivna fordon. Dock kommer symbolen för C att användas då det kemiska innehållet har utfasningsegenskaper.

- **Uppdaterad förbudslista**

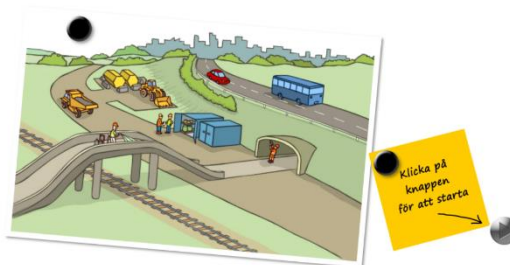
Förbudslistan för kemiska produkter och förbudslistan för material och varor har nu slagits samman. Detta innebär att exempelvis Borsyra nu blivit förbjuden även för kemiska produkter. I och med detta sker en del omgranskningar i Chemsoft.

De uppdaterade riktlinjerna finns på [kemikaliesidan](#) och [materialsidan](#). På kemikaliesidan finns även Rutinen TDOK 2010:311 Kemiska produkter - granskning av märkningspliktiga kemiska produkter, som har genomgått en mindre revidering.

Kemikalieutbildning och fördjupningskurs tillgängliga

För snart ett år sedan lanserades den uppdaterade datorbaserade kemikalieutbildningen på Läratorget. Nu är även fördjupningskursen uppdaterad och tillgänglig!

Mer information om utbildningarna finns på Trafikverkets [kemikaliesidor](#).

Granskningsfunktionen informerar

Två återkommande frågor till Granskningsfunktionen är dels vad som gäller när man kopplar kemiska produkter från Produktlistan till sin kemikalieförteckning, dels vad det innebär när en produkt i Chemsoft ska arkiveras. Nedan förtydligas dessa aktiviteter:

- **Koppling av produkter i Produktlistan till en kemikalieförteckning**

- Produkter som är klassade som Ej märkningspliktiga och Grupp A kan kopplas till verksamhetens förteckning och börja användas utan villkor.
- Produkter som är klassade i Grupp B i Produktlistan kan också kopplas till förteckningen, men då gäller att villkoren för B-produkter ska uppfyllas innan produkten används. För dessa produkter ska även en dokumenterad produktvalsanalys genomföras.
- Produkter som är klassade i Grupp C ska endast kopplas till förteckningen om produkten skickats in för granskning av den **egna** verksamheten och för den specifika användningen. Villkoren för C-produkter gäller och ska uppfyllas innan produkten används.

Detsamma gäller för produkter som är klassade i Grupp D med ett tillåtet användningsområde (enligt förbudslistan i TDOK 2010:310).

- Produkter som är klassade i Grupp D utan tillåtet användningsområde är förbjudna och ska inte kopplas till förteckningen.

Mer information om villkor samt mallar finns på [kemikaliesidorna](#).

- **Produkter som ska arkiveras i Chemsoft**

När ett säkerhetsdatablad är 7 år gammalt kommer produkten att arkiveras i Chemsoft, med anledningen att säkerhetsdatablad äldre än 7 år uppfyller allt som oftast inte gällande kemikalielagstiftning.

När symbolen ”produkten kommer automatiskt att arkiveras ÅÅÅÅ-MM-DD” efter produktnamnet är det cirka 6 månader kvar tills produkten försvinner från Produktlistan. Dock försvinner inte produkten från kemikalieförteckningar där den finns kopplad. Där kommer den att gråmarkeras.

När en produkt som fortfarande används får denna symbol/blir gråmarkerade ska produkten skickas in för granskning på nytt, men med ett uppdaterat säkerhetsdatablad. Kom ihåg att söka i Chemsofts Produktlista först, utifall en nyare version av säkerhetsdatabladet redan finns granskat.

Ny intern riktlinje för Trafikverkets egenutförda verksamheter som förvarar och hanterar kemiska produkter

Den 1 februari fastställdes TDOK 2016:0648 "Förvaring och hantering av kemiska produkter – krav för Trafikverkets egenutförda verksamhet" och tillhörande checklista TDOK 2016:0649. Kraven omfattar Trafikverkets verksamheter som hanterar och förvarar kemiska produkter, som t.ex. i resultatenheterna Färjerederiet, Materialservice, Järnvägsskolan, Museiverksamhetens verksamhet samt i Trafikverkets förstärkningsresurser.

Kraven syftar till att tydliggöra gällande lagkrav kring förvaring och hantering av kemiska produkter och utgör Trafikverkets minimikrav. Kraven ska säkra lagefterlevnad samt bidra till att förvaring och hantering av kemiska produkter sker på ett säkert sätt ur miljö- och arbetsmiljösynpunkt.

TDOK 2016:0648 och TDOK 2016:0649 finns tillgängliga via [Dokumentcenter](#).

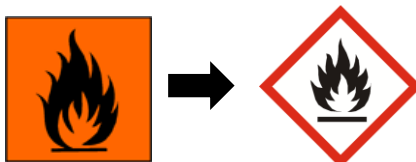
OMVÄRLDSBEVAKNING

REACH och CLP

- Fyra nya ämnen har efter nyår förts upp på Echa:s kandidatförteckning:
 - Bisfenol A (4,4-isopropylidendifenol), cas 80-05-7
 - PFDA (perfluordekansyra) och dessa natrium- och ammoniumsalter
 - 4-HPBL (4-heptylfenol)
 - PTAP (4-tert-pentylfenol), cas 80-46-6

Bisfenol A finns representerad i 4 st. produkter i Trafikverkets Chemsoft. Samtliga produkter är granskade till Grupp D-Förbjuden, då Bisfenol A finns upptaget på Trafikverkets förbudslista. Inget av de fyra andra ämnena finns i någon produkt i Trafikverkets Chemsoft. I nuläget finns det 173 ämnen som är uppförda på kandidatförteckningen. Kandidatämnen har utfasningsegenskaper och motsvarar Grupp C eller Grupp D enligt Trafikverkets kriterier.

- Från och med 1 juni i år ska alla kemisk produkter som köps eller säljs vara klassificerade, märkta och förpackade enligt CLP. Denna förändring gäller även i tillhörande säkerhetsdatablad, eftersom en produkts märkning ska speglas i avsnitt 2 i säkerhetsdatabladet.

För Trafikverkets kemikaliegranskning innebär detta att **produkter märkta med den gamla märkningen enligt KIFS 2005:7 kommer att returneras**. Trafikverket kommer enbart att granska produkter med CLP-märkning. Detta innebär att Tabell 1 i TDOK 2010:310 och TDOK 2012:22 utgår.

Den gamla märkningen enligt KIFS 2005:7 ska fasas ut hos användare och får avyttras fram till 1 juni 2019. Därefter ska samtliga produkter vara märkta enligt CLP.

Mer information om CLP och kommande datum gällande märkning finns på Kemikalieinspektionens [hemsida](#).

- Ftalaterna DEHP, DBP, DIBP och BBP klassas nu som hormonstörande för människor enligt Reach. Ftalaterna finns upptagna på kandidatförteckningen pga. sina effekter på fortplantning och fosterutveckling och är föremål för tillståndsprövning enligt Reach Bilaga XIV. Nu kompletteras informationen med att ämnena även har hormonstörande effekter på människa.

De fyra ftalaterna finns upptagna på Trafikverkets förbudslista för material och kemiska produkter. Förbudslistan finns tillgänglig på Trafikverkets [kemikaliesidor](#).

Mer information om de fyra ftalaterna och deras klassificering finns på Kemikalieinspektionens [hemsida](#).

Echa klassificerar inte glyfosat som cancerframkallande

Echa:s riskbedömningskommitté, RAC, bedömer att den nuvarande harmoniserade klassificeringen av glyfosat ska bibehållas. Slutsatsen är att tillgängliga vetenskapliga bevis inte uppfyller kriterierna för att klassificera glyfosat som cancerframkallande.

Glyfosat används som aktiv substans i växtskyddsmedlet Roundup Ultra (tidigare kallad Roundup Bio), som Trafikverket använder vid vegetationsreglering av banvallar.

Echa:s slutsats utgör ett viktigt underlag i EU:s godkännandeprocess av glyfosat som aktiv substans och ökar möjligheterna för ett förlängt godkännande för glyfosat och därmed en fortsatt användning inom Trafikverkets vegetationsregleringsprogram. Trafikverket arbetar dock aktivt med att utreda alternativa preparat och metoder för att kunna ersätta Glyfosat framöver.

Mer information om Trafikverkets kemiska ogräsbekämpning finns på Trafikverkets [hemsida](#).

Mer information om RAC:s bedömning finns på Echa:s [hemsida](#).

Glyfosat

cas: 38641-94-0

Harmoniserad klassificering:

H318 - Orsakar allvarliga

ögonskador

H411 – Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter

Förslag att införa anmälningsplikt för nanomaterial

Kemikalieinspektionen skickade i vintras ut ett förslag på remiss gällande nya föreskrifter som ska ersätta KIFS 2008:2. Ett förslag är att införa anmälningskrav för nanomaterial. Förslaget innebär att de företag som anmäler produkter till produktregistret även måste ange om produkterna innehåller nanomaterial, och i så fall även ange vissa uppgifter om nanomaterialet.

Trafikverket är positiv till att anmälningsplikt införs för nanomaterial. Ökad tillgång till information och kunskap om produkters innehåll av nanomaterial ökar möjligheterna för en säker hantering. Anmälningsplikten gäller för den som tillverkar eller importerar kemiska produkter.

Bevaka ärendet på Kemikalieinspektionens [hemsida](#).

Samverkansprojektet Öka takten – Kemikalieinformation Nu!

Samverkansprojektet *Öka takten – Kemikalieinformation Nu!* är ett av Miljömålsrådets 44 prioriterade projekt. Syftet med samverkansprojekten är för att öka takten i arbetet med att nå de nationella miljömålen.

Öka takten – Kemikalieinformation Nu! genomförs av drivansvarig myndighet, Trafikverket, tillsammans med samverkande myndigheter, Boverket och Kemikalieinspektionen. Projektet ska påskynda tillgängliggörandet av information om farliga ämnen i bygg- och anläggningsprodukter, med fokus på sammansatta varor. Projektet förväntas bidra till att förbättra förutsättningar för minskad användning och spridning av farliga ämnen från bygg- och anläggningsprodukter. Genom tillgång på information möjliggörs ett aktivt produktvalsarbete med fokus på utfasning av särskilt farliga ämnen. Åtgärden möjliggör även en miljösäker förvaltning och avfallshantering.

Mer information om samverkansprojektet finns på Trafikverkets [hemsida](#).

Trafikverkets Kemikaliegranskningsfunktion

E-mail:
granskningsfunktionen@trafikverket.se

Hemsida:
www.trafikverket.se/kemikaliehantering
www.trafikverket.se/materialkrav

Utredare Material och Kemiska produkter

Karin Grip
Telefon: 010-484 41 22
karin.grip@trafikverket.se

Anna-Karin Strand
Telefon: 010-484 45 53
anna-karin.strand@trafikverket.se

Susanna Toller
Telefon: 010-124 21 96
susanna.toller@trafikverket.se

Nationell samordnare Material och Kemiska produkter

Malin Kotake
Telefon: 010-123 12 39
malin.kotake@trafikverket.se